

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

DRŽAVNI PRORAČUN ZA 2023. GODINU I PROJEKCIJE ZA 2024. I 2025. GODINU¹

- VODIČ ZA GRAĐANE -

Zagreb, prosinac 2022.

---

¹ Hrvatski sabor je dana 29. studenog 2022. usvojio Državni proračun Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcije za 2024. i 2025. godinu

UVOD

Hrvatsko gospodarstvo ulazi u 2023. godinu ostvarivši niz strateških uspjeha usprkos snažnim izazovima.

Odluka o ulasku RH u europodručje doprinijela je i povijesno najvišem investicijskom rejtingu RH sa stabilnim izgledima, od strane kreditnih agencija Moody's, Fitch te Standard and Poor's koje su ovakve procjene donijele u drugoj polovini srpnja ove godine. Krajem listopada 2022. godine, Fitch je ponovno potvrdio ovakvu ocjenu Hrvatske. Kreditne agencije kao pozitivne efekte ističu i političku stabilnost institucija, posebno u kontekstu ulaska u europodručje, rekordno kratko zadržavanje u tečajnom mehanizmu ERM II te eliminaciju valutnog i likvidonosnog rizika u smislu javnog duga koji je dominantno denominiran u eurima.

Predanost reformskim naporima, koji će značajno doprinijeti jačanju otpornosti hrvatskog gospodarstva u okolnostima rastuće inflacije i recesijskih pritisaka, vidljiva je i u ispunjavanju predviđenih obveza te u dinamici korištenja EU sredstava u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Do sada je RH isplaćeno 11,4 milijarde kuna temeljem predujma te 34 pokazatelja ispunjena do kraja 2021. godine. Po ispunjavanju 25 pokazatelja RH je u rujnu uputila i zahtjev za povlačenje druge tranše u visini od 5,3 milijarde kuna - upravo odobren od strane Europske komisije, a trenutno se intenzivno radi na provedbi 45 pokazatelja do kraja ove godine temeljem kojih bi se ostvarilo pravo na isplatu treće tranše.

Još jedan od uspjeha RH je i očekivani ovogodišnji gospodarski rast od 5,7% temeljen na snažnom izvozu, investicijama i potrošnji kućanstava, posebice zahvaljujući oporavku turizma i ostalih usluga. Međutim, visoka inflacija te pad pouzdanja uslijed geopolitičkih napetosti utječu negativno na ekonomske izgled ali i jačaju pritiske na javne financije.

Prihodna strana proračuna u razdoblju 2023. – 2025. bit će određena projiciranim kretanjem gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir fiskalne učinke prihodnih

mjera koje je Vlada RH donijela u travnju i listopadu ove godine u okviru paketa za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena. U tom smislu Vlada RH propisala je smanjenja stope poreza na dodanu vrijednost koje se obračunavaju na ključne živežne namirnice, ogrjev kao i isporuku različitih oblika grijanja.

Također su smanjene trošarine na energente te ograničene najviše maloprodajne cijene pojedinih naftnih derivata. Jesenski paket mjera za ublažavanje posljedica rasta cijena obuhvaća i povećanje neoporezivih primitaka namijenjenih svim zaposlenima (primjerice prigodne nagrade, dar djetetu, nagrade za podmirivanje troškova prehrane, otpremnine za odlazak u mirovinu, primici do kojih se netko može smatrati uzdržavanim članom i sl.). Značajan učinak na prihode proračuna imaju i pomoći EU (sredstva iz prethodnog, ali i novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027., Mehanizma za oporavak i otpornost kao i sredstva iz Fonda solidarnosti EU (za obnovu javne infrastrukture - ponajprije u sektorima obrazovanja, zdravstva i kulture oštećene u razornim potresima na zagrebačkom i petrinjskom području).

Ovaj proračun odražava politike Vlade usmjerene na daljnji rast kvalitete socijalne skrbi, održivost mirovinskog sustava, potporu najugroženijima, kao i solidarnost s građanima i poduzetnicima u vrijeme energetske krize. Osim toga, proračun odražava i nastavak reforme obrazovanja i zdravstva te obnove od potresa, nastavak provedbe demografskih mjera kao i jačanja obrambenih sposobnosti i sigurnosti te zelenu i digitalnu tranziciju gospodarstva.

U tom smislu, rashodna strana proračuna usmjerena je na zaštitu životnog standarda građana RH posebice onih najranjivijih. Tako su osigurana dodatna sredstva vezano uz rashode za zaposlene te mirovine, kao i za jačanje kvalitete socijalne skrbi te transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje. Valja spomenuti i rashode za nadoknadu sredstava zbog ograničenja cijena električne i toplinske energije te plina, subvencije cijene plina kućanstvima i malim poduzetnicima te potporu sektoru ribarstva i poljoprivrede uslijed rasta cijena energenata i elementarnih nepogoda u svrhu jačanja solidarnosti s građanima i poduzetnicima u vrijeme energetske krize. Demografska obnova potiče se i osiguravanjem odgovarajuće skrbi za najmlađe putem provedbe Zakona o

izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim potporama, osiguranjem sredstava za prehranu za učenike u osnovnim školama, osiguravanjem sredstava za prehranu učenika u osnovnim školama, jačanjem fiskalne održivosti dječjih vrtića kao i subvencioniranjem stambenih kredita. Također se jačaju i sigurnosno-obrambeni kapaciteti RH, što je osobito važno u okolnostima geopolitičkih napetosti te se nastavlja i s obnovom i sanacijom šteta uslijed potresa. U promatranom srednjoročnom razdoblju potencijal hrvatskog gospodarstva jačat će se i putem Mehanizma za oporavak i otpornost osobito u sektoru vodnog gospodarstva, energetske tranzicije (primjerice kroz diversifikaciju dobavnih pravaca u energetici putem izgradnje plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanja kapaciteta LNG terminala), znanosti i obrazovanja te zdravstva.

Opisani smjer fiskalnih kretanja kako na prihodnoj tako i na rashodnoj strani proračuna rezultirat će manjkom općeg proračuna prema metodologiji ESA 2010 u iznosu od 1,4% BDP-a u 2022. godini odnosno 2,3% BDP-a u 2023. godini temeljem očekivane realizacije negativnih ekonomskih rizika u nastupajućoj godini. U 2024. odnosno 2025. godini, planira se nastavak snažnije fiskalne konsolidacije s rezultirajućim manjkom opće države od 1,7% odnosno 1,2% BDP-a u 2024. odnosno u 2025. godini. Navedenim kretanjima bit će ispunjen kriterij proračunskog manjka sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Očekuje se i daljnje smanjenje udjela javnog duga u BDP-u te će on iznositi 70,2% BDP-a u 2022. odnosno 67,9% BDP-a u 2023. godini. Potom će se i dalje nastaviti smanjivati te će sa 65,5% BDP-a u 2024. godini dosegnuti razinu od 63,4% u 2025. godini. Spomenuti podaci ukazuju da će dinamika prilagodbe javnog duga nadmašiti onu zahtijevanu odredbama Pakta o stabilnosti i rastu.

MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir u ovom dokumentu izrađen je u listopadu ove godine i poklapa se s Nacrtom proračunskog plana za 2023. godinu².

Tablica 1: Osnovne pretpostavke

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
EURIBOR, 3 mjeseca	-0,5	0,2	2,0	2,1	n.a.
Devizni tečaj USD/EUR (godišnji prosjek)	1,2	1,1	1,0	1,0	n.a.
Rast svjetskog BDP-a, osim europa	6,4	2,9	3,0	3,4	n.a.
Rast BDP-a u europa	5,2	3,1	0,9	1,9	n.a.
Stopa inflacije u europa (HICP)	2,6	8,1	5,5	2,3	n.a.
Obujam svjetskog uvoza, osim europa	12,5	4,6	2,7	3,4	n.a.
Rast relevantnih inozemnih tržišta	13,9	8,2	0,8	3,2	4,3
Rast cijena primarnih sirovina, isključujući naftu	42,1	7,1	-9,8	-1,2	n.a.
Cijene nafte (USD po barelu)	71,1	105,4	89,8	83,6	n.a.

Izvor: Europska središnja banka, Ministarstvo financija

Pod utjecajem dinamičnog rasta inozemne i domaće potražnje, potaknutog akumuliranom štednjom iz prethodne dvije godine pandemijskog razdoblja, hrvatski BDP snažno je porastao u prvih šest mjeseci 2022. Ovo se prije svega odnosi na izvoz roba i usluga te osobnu potrošnju, a posebno njezin dio koji se odnosi na usluge, čiji se snažan rast iz 2021. nastavio i u ovoj godini.

Najnoviji visokofrekventni makroekonomski pokazatelji, kao i pokazatelji raspoložena ekonomskih subjekata, upućuju na izraženo usporavanje gospodarske aktivnosti u drugoj polovici godine, naročito u posljednjem tromjesečju. Ovakva prognoza odražava očekivano slabljenje dinamike rasta svjetske privrede (a posebice nekih važnih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera poput Njemačke) pod utjecajem visoke inflacije koja nagriza realne dohotke, narušenog ekonomskog raspoložena, pogoršanja financijskih uvjeta, kao i specifičnih poteškoća pojedinih velikih zemalja. Tako se u ovoj godini očekuje rast realnog BDP-a u RH od 5,7%, što je za 2,7 postotnih bodova više u odnosu na projekciju iz travnja (u okviru Programa konvergencije RH za razdoblje 2023. – 2025.).

² Budući da je u međuvremenu došlo do značajne revizije cjelokupne vremenske serije BDP-a od strane Državnog zavoda za statistiku, uz znatne izmjene u 2021. godini, usklađenost ova dva

Tablica 2: Makroekonomski okvir u razdoblju 2021. – 2025.

	2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
BDP, realni rast (%)	13,1	5,7	0,7	2,7	2,6
Osobna potrošnja	9,9	4,5	0,4	2,6	2,3
Državna potrošnja	3,0	2,3	2,1	2,0	1,9
Bruto investicije u fiksni kapital	4,7	4,5	1,7	4,5	3,2
Izvoz roba i usluga	36,4	17,3	-0,2	3,8	4,2
Izvoz roba	21,3	17,4	0,9	3,2	4,0
Izvoz usluga	56,6	17,3	-1,6	4,4	4,3
Uvoz roba i usluga	17,6	20,2	0,4	3,6	3,3
Uvoz roba	17,1	21,2	0,3	3,4	3,0
Uvoz usluga	20,4	14,3	1,1	5,0	4,8
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Domaća potražnja	7,6	4,1	1,0	2,8	2,4
Promjena zaliha	-1,1	3,3	0,0	0,0	0,0
Neto inozemna potražnja	6,6	-1,7	-0,4	-0,1	0,3
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Osobna potrošnja	5,8	2,6	0,2	1,5	1,3
Državna potrošnja	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4
Bruto investicije u fiksni kapital	1,1	0,9	0,4	0,9	0,7
Izvoz roba i usluga	15,1	8,9	-0,1	2,1	2,3
Uvoz roba i usluga	-8,5	-10,6	-0,2	-2,2	-2,0

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

Najznačajniji doprinosi rastu tijekom sljedeće godine tako bi trebao doći od državne potrošnje i investicija. U ostatku srednjoročnog razdoblja očekuje se oporavak BDP-a po nešto nižim stopama u odnosu na prosječan rast u pred-pandemijskom razdoblju (2015.-2019. godine). Tako će realni rast BDP-a u 2024. iznositi 2,7%, a u 2025. godini 2,6%. Ovakva putanja gospodarskog rasta odražava prije svega pretpostavljenu dinamiku glavnih vanjskotrgovinskih partnera, koja bi, unatoč oporavku, i u 2024. mogla ostati djelomično prigušena. Na tržištu rada se u 2023. godini ipak ne očekuju izraženija negativna kretanja, dijelom pod utjecajem kroničnog manjka ponude radnika, pa će tako broj zaposlenih zabilježiti blago povećanje, dok će se stopa nezaposlenosti zadržati na ovogodišnjoj razini. Snažan rast bruto plaća zaposlenika (nominalno) iz 2022. ipak će blago oslabiti, pri čemu se očekuje naglašeno usporavanje rasta plaća u

okvira ostvarena je na način da su zadržane istovjetne realne stope rasta BDP-a te komponenti s rashodne strane obračuna BDP-a (izuzev kategorije promjena zaliha).

privatnom sektoru s jedne, ali ubrzavanje rasta plaća u javnom sektoru, s druge strane. Međutim, unatoč nastavku snažnog rasta mase plaća, kao i izraženom doprinosu socijalnih davanja kućanstvima, povišena inflacija će, kao i u 2022. godini, onemogućiti realni rast raspoloživog dohotka sektora stanovništva. Za razliku od 2022., kad je zabilježeno njeno smanjenje, stopa štednje stanovništva bi u 2023. godini trebala ostati razmjerno stabilna, dijelom pod utjecajem prevladavajućih niskih razina potrošačkog optimizma. Rast državne potrošnje bit će u 2023., isto kao i u ovoj godini, dominantno pod utjecajem snažne dinamike intermedijarne potrošnje, dok će rast zaposlenosti u javnom sektoru ostati prigušen.

Tablica 3: Kretanja na tržištu rada

	2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
	promjena, u %	promjena, u %	promjena, u %	promjena, u %	promjena, u %
Radna snaga (15+) ¹	1,4	1,0	0,1	0,0	0,0
Stopa nezaposlenosti, razina u % ¹	7,6	6,3	6,3	5,5	5,0
Broj zaposlenih ²	1,2	2,7	0,5	1,5	1,0
Bruto plaće u pravnim osobama ³	4,2	8,3	5,5	3,5	3,3

¹ Prema anketi o radnoj snazi.

² Prema definiciji nacionalnih računa (domaći koncept).

³ Administrativni izvori.

Izvor: DZS, HZMO, Ministarstvo financija

U usporedbi s osobnom potrošnjom, rast bruto investicija u fiksni kapital usporit će osjetno manje, što je rezultat očekivanog snažnog rasta investicija na razini opće države, velikim dijelom financiranim sredstvima iz EU fondova i Mehanizma za oporavak i otpornost.

Inflacija bi u 2023. trebala usporiti na 5,7 posto, uslijed iščezavanja poremećaja u opskrbnim lancima, niže razine uvezene inflacije, kao i visoke osnovice iz 2022. Tako se najznačajniji doprinos rastu indeksa potrošačkih cijena u 2023. očekuje od cijena isključujući energiju i hranu, kod kojih će se inflatorni pritisci najduže zadržati, zatim od cijena hrane, dok se blaži doprinos rastu očekuje od cijena energije.

Tablica 4: Kretanje cijena

	2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
Deflator BDP-a, promjena (%)	2,0	7,0	6,1	2,8	2,5
Osobna potrošnja	2,4	10,4	5,7	2,5	2,3
Državna potrošnja	3,6	6,3	5,6	2,6	2,3
Bruto investicije u fiksni kapital	2,7	8,7	4,2	2,5	2,2
Izvoz roba i usluga	4,6	9,1	2,4	2,4	2,4
Uvoz roba i usluga	6,7	14,1	1,4	1,9	2,0
Indeks potrošačkih cijena, promjena (%)	2,6	10,4	5,7	2,5	2,3

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

Projicirano kretanje gospodarske aktivnosti i dalje je izloženo prevladavajuće negativnim rizicima, ali je neizvjesnost projekcije dodatno uvećana. Glavni vanjski makroekonomski rizici za ostvarivanje scenarija iz ovog dokumenta vezani su uz globalni rast, posebno onaj u EU, kao i inflaciju. Ruska invazija na Ukrajinu izazvala je, osim samih poremećaja u opskrbi Europe plinom i snažnog rasta njegovih cijena, također i potrebe za većom diversifikacijom nabavnih kanala. Osim toga, zaoštava se problem srednjoročne konkurentnosti zemalja EU, koji je trenutno djelomično ublažen tečajnim kretanjima.

PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2023. – 2025. određeno je projiciranim kretanjem gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir fiskalne učinke prihodnih mjera koje je Vlada RH donijela u travnju i listopadu ove godine u okviru paketa za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena. Značajan učinak na prihode proračuna imaju i sredstva pomoći institucija i tijela EU. To se ponajprije odnosi na sredstva iz prethodnog, ali i novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kojima će se jačati oporavak i otpornost gospodarstva, kao i na sredstva iz Fonda solidarnosti EU, koja će se usmjeriti na obnovu javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne, oštećene u razornim potresima na zagrebačkom i petrinjskom području.

Porezni prihodi u 2023. godini projicirani su u iznosu od 13,3 milijarde eura. U narednim godinama, očekuje se njihov daljnji rast pa su tako u 2024. projicirani u iznosu od 14 milijardi eura, odnosno uz međugodišnji rast od 5,1%, dok se u 2025. godini očekuju u iznosu od 14,7 milijardi eura i bilježe rast od 5%.

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2023. te projekcije za 2024. i 2025. godinu rađene su temeljem procjene poslovanja gospodarskih subjekata i očekivanih učinaka makroekonomskih kretanja. Pritom je uzet u obzir i fiskalni učinak povećanja iznosa neoporezivih primitaka koji su definirani izmjenama Pravilnika o porezu na dohodak. Prihod od poreza na dobit za 2023. planiran je u iznosu od 1,6 milijardi eura, dok je u 2024. i 2025. godini projiciran u iznosu od 1,7 milijardi eura.

Projekcija prihoda od **poreza na dodanu vrijednost** temeljena je na makroekonomskim pretpostavkama, koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. U projekcije je uključen i učinak sniženih stopa PDV-a od 13%, 5% i 0% koje su u primjeni od travnja i listopada 2022. Sukladno navedenom, u 2023. planira se ostvariti 9,1 milijarda eura prihoda od PDV-a, dok

projekcije za 2024. iznose 9,7 milijardi eura, odnosno 10,2 milijarde eura za 2025. godinu.

Prihod od **posebnih poreza i trošarina** projiciran je na temelju očekivanog intenziteta prometa i potrošnje trošarinskih proizvoda te godišnjeg učinka smanjenja visine trošarina na pogonska goriva, a radi sniženja maloprodajnih cijena. Tako se u 2023. i 2024. godini ukupni prihod od posebnih poreza i trošarina planira u iznosu od 2,2 milijarde eura, a u 2025. se projicira u iznosu od 2,3 milijarde eura.

Prihodi od **ostalih poreza na robu i usluge** u 2023. planirani su u iznosu od 67 milijuna eura, dok procjene za 2024. iznose 69,3 milijuna eura, odnosno 71,6 milijuna eura za 2025. godinu. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Prihodi od **poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću** planirani su temeljem dinamike kretanja u proteklih godinama te se sličan trend očekuje i nadalje. Sukladno navedenom, prihodi od poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću planirani su u iznosu od 55,9 milijuna eura za 2023. godinu, dok projekcije za 2024. i 2025. godinu iznose 59 milijuna eura, odnosno 62,1 milijun eura. Prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću planiraju se u iznosu od 181,9 milijuna eura u 2023. odnosno u iznosu od 190,6 milijuna eura i 199,2 milijuna eura u 2024. i 2025. godini.

Prihod od **poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije** u 2023. planiran je u iznosu od 78,4 milijuna eura. Projekcija ovog prihoda za 2024. iznosi 80,6 milijuna eura, a za 2025. godinu 83,1 milijun eura.

Projekcije prihoda po osnovi **doprinosa** za razdoblje 2023. - 2025. temeljene su na očekivanom kretanju rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti. U 2023. godini u državni proračun planira se prikupiti 4 milijarde eura prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2024. iznosi 4,2 milijarde eura, a za 2025. godinu 4,4 milijarde eura.

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna odnosno iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2020. – 2024., koji završava krajem 2023., ali i iz novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. Također, uključuju i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje obnove javne infrastrukture oštećene u potresu te sredstva iz instrumenta EU Nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost. Sukladno navedenom, ukupno planirani prihodi od pomoći u 2023. iznose 5 milijardi eura, a u 2024. i 2025. godini 4 milijarde eura.

Prihodi od imovine u 2023. planirani su u iznosu od 316,4 milijuna eura, a 2024. i 2025. u iznosu od 317,9 milijuna eura odnosno 323,8 milijuna eura. Sastoje se od prihoda od kamata, prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine te ostalih prihoda od imovine. Dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi državnog proračuna. Najveće stavke čine prihodi od koncesija u prosječnom iznosu od 85,8 milijuna eura u promatranom razdoblju te prihodi od dobiti i dividendi trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija, koji su u 2023. planirani u iznosu od 139,3 milijuna eura, a u 2024. i 2025. u iznosu od 117,9 milijuna eura.

Prihodi po osnovi upravnih i administrativnih pristojbi u 2023. planirani su u iznosu od 607 milijuna eura, dok projekcije za 2024. iznose 625 milijuna eura, a za 2025. godinu 649,5 milijuna eura. Pritom će se prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi kretati od 120,4 milijuna eura u 2023. do 132,6 milijuna eura u 2025. godini. Istodobno, **prihodi po posebnim propisima**, koji su u najvećoj mjeri namjenski prihodi proračunskih korisnika, bilježit će razinu od 486,6 milijuna eura u 2023., 500,2 milijuna eura u 2024. te 516,9 milijuna eura u 2025. godini.

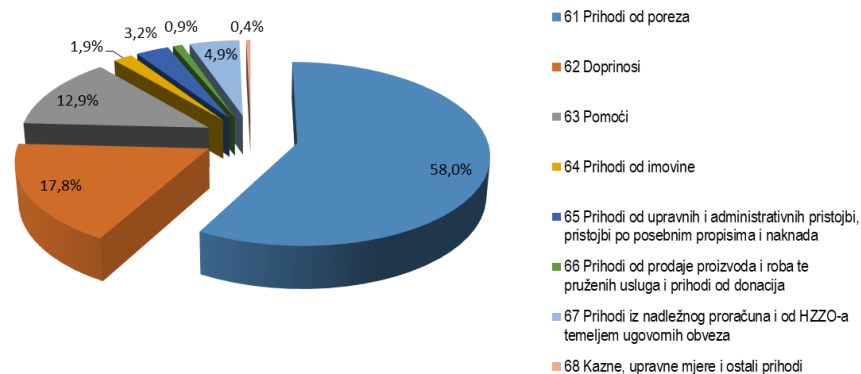
Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, koji su u cijelosti namjenski prihodi, kao i **prihode od donacija** planiraju proračunski korisnici. Za 2023. godinu planirani su u iznosu od 187,2 milijuna eura, a u 2023. i 2024. godinu projicirani su na prosječnoj razini od 180,9 milijuna eura.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje temeljem ugovornih obveza odnose se na ustanove u zdravstvu u državnom vlasništvu, koji će se u razdoblju 2023. -2025. kretati na razini od 1,3 milijarde eura.

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne prekršaje, porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih **ostalih kazni**. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju te su za 2023. planirani u iznosu od 107,8 milijuna eura, dok projekcije za 2024. iznose 109,3 milijuna eura, a za 2025. godinu 110,8 milijuna eura.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2023. godini planiraju se u iznosu od 90,6 milijuna eura, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se prodajom zemljišta, stanova i ostalih građevinskih objekata, kao i prihodima od prodaje zaliha odnosno nafte i naftnih derivata radi zanaavljanja zaliha. U naredne dvije godine ovi prihodi se projiciraju u iznosu od 95,8 milijuna eura i 91,2 milijuna eura.

Prihodi poslovanja državnog proračuna u 2023. godini

Izvor: Ministarstvo financija

RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

U 2023. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 26,7 milijardi eura, što je 8,8% ili 2,1 milijardu eura više u odnosu na tekući plan za 2022. godinu. U 2024. godini ukupni rashodi planirani su na razini od 25,6 milijardi eura, a u 2025. projiciraju se na razinu od 25,9 milijardi eura.

Ovaj proračun odražava politike Vlade usmjerene na daljnji rast kvalitete socijalne skrbi, održivost mirovinskog sustava, potporu najugroženijima, kao i solidarnost s građanima i poduzetnicima u vrijeme energetske krize. Osim toga, proračun odražava i nastavak reforme obrazovanja i zdravstva te obnove od potresa, nastavak provedbe demografskih mjera kao i jačanja obrambenih sposobnosti i sigurnosti te zelenu i digitalnu tranziciju gospodarstva.

Za provedbu mjera iz proljetnog i jesenskog paketa Vlade Republike Hrvatske u razdoblju od 2023. – 2025. godine osigurano je ukupno 643,2 milijuna eura, a sve kako slijedi:

- potpore za tranziciju za energetski učinkovito gospodarstvo u iznosu od 267,8 milijuna eura,
- nadoknada sredstava zbog ograničenja cijena električne i toplinske energije te plina u iznosu od 145,6 milijuna eura,
- subvencija cijene plina kućanstvima i malim poduzetnicima u iznosu od 59,7 milijuna eura,
- potpora sektoru ribarstva i akvakulture u iznosu od 33,2 milijuna eura,
- izvanredna pomoć poljoprivrednicima u iznosu od 31,9 milijuna eura,
- povećanje najniže mirovine za ukupno 3% u iznosu od 26,4 milijuna eura,
- potpora za kompenzaciju rasta cijena energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda u iznosu od 19,9 milijuna eura,
- Zaželi – program zapošljavanja žena u iznosu od 16,3 milijuna eura,
- potpora studentskim centrima za održiv sustav prehrane i potpora studentima na temelju socio-ekonomskog statusa u ukupnom iznosu od 11,2 milijuna eura,

- izvanredna pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda u iznosu od 10,7 milijuna eura,
- financiranje troškova ogrijeva i dijelom troškova stanovanja korisnicima zajamčene minimalne naknade u iznosu od 7,7 milijuna eura,
- nadoknada dijela troška dizelskog goriva koje se koristi kao pogonsko gorivo u komercijalnom prijevozu putnika u iznosu od 7,1 milijun eura,
- energetski dodatak za nezaposlene u iznosu od 2,9 milijuna eura,
- povećanje naknade za ugroženog kupca energenata u iznosu od 2,8 milijuna eura.

Od ukupnog povećanja rashoda u iznosu od 2,1 milijardu eura u 2023. godini u odnosu na tekući plan 2022. godine, 952,6 milijuna eura odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, a ostatak od 1,2 milijarde eura odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz vlastitih i namjenskih izvora uključujući EU pomoći.

Rast rashoda najvećim dijelom odnosi se na povećanje sredstava za:

- **rashode financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za:**
  - mirovine i mirovinska primanja (novi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, indeksacija mirovina po općim i posebnim propisima i očekivani porast broja umirovljenika) u iznosu od 512,7 milijuna eura,
  - nadoknada sredstava zbog ograničenja cijena električne i toplinske energije te plina u iznosu od 133,6 milijuna eura,
  - financiranje razlike između ugovorenih i alociranih EU sredstava u iznosu od 100,0 milijuna eura,
  - transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 74,8 milijuna eura,
  - provedbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama u iznosu od 40,4 milijuna eura,

- socijalne naknade i pomoći u iznosu od 25,6 milijuna eura (zajamčena minimalna naknada, osobna invalidnina, status roditelja njegovatelja),
- fiskalnu održivost dječjih vrtića u iznosu od 14,6 milijuna eura (u idućim godinama predviđeno je izdvajanje u iznosu od 73,0 milijuna eura godišnje),
- izdvajanja za subvencioniranje stambenih kredita u iznosu od 13,9 milijuna eura.

- **rashode financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka te vlastitih i namjenskih izvora uključujući EU pomoći za:**

- zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 456,7 milijuna eura uslijed primjene ugovorenih povećanja dodacima kolektivnim ugovorima (od navedenog iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka predviđeno je 383,6 milijuna eura),
- troškove obnove i sanacije štete nastale uslijed potresa u ukupnom iznosu od 270,8 milijuna eura (od navedenog iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka predviđeno je 138,2 milijuna eura),
- osiguranje sredstava za prehranu za učenike u osnovnim školama u ukupnom iznosu od 72,2 milijuna eura (od navedenog iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka predviđeno je 40,7 milijuna eura).

- **rashode financirane iz vlastitih i namjenskih izvora uključujući EU pomoći za:**

- projekte financirane iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 826,1 milijun eura od čega:
- projekti iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja u iznosu od 261,5 milijuna eura od čega 163,9 milijuna eura za projekte vodnog gospodarstva i za potpore poduzetnicima za prijelaz na energetski učinkovito gospodarstvo što je jedna od mjera iz jesenskog paketa Vlade te

75,0 milijuna eura za izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanje kapaciteta LNG terminala,

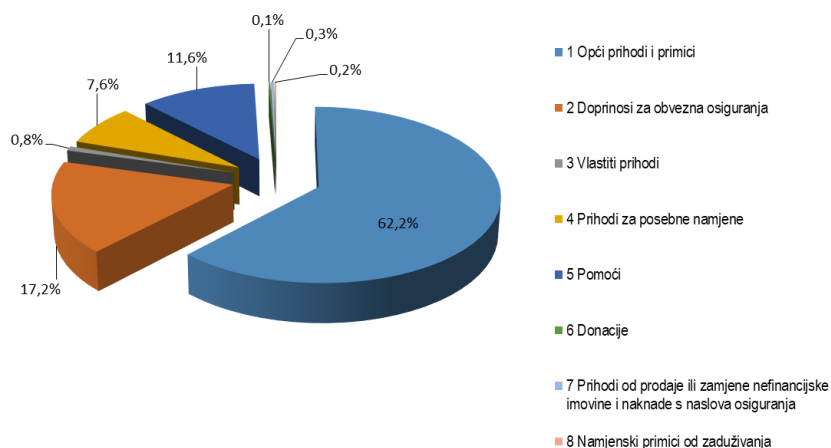
- projekti iz nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja u iznosu od 193,3 milijuna eura (opremanje i energetska obnova obrazovne infrastrukture),
- projekti iz nadležnosti Ministarstva zdravstva u iznosu od 131,9 milijuna eura (kapitalne investicije ustanova u zdravstvu).
- projekte financirane u okviru operativnih programa Konkurentnost i kohezija i Učinkoviti ljudski potencijali u iznosu od 199,7 milijuna eura najvećim dijelom na pozicijama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Istovremeno smanjuju se rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za:

- plaćanje naknade štete i troškova arbitražnog postupka po presudi INA-MOL u iznosu od 238,9 milijuna eura,
- sanaciju ustanova u zdravstvu u iznosu od 155,2 milijuna eura,
- završne isplate prekovremenih sati u sustavu zdravstva za koje su djelatnici pokrenuli sudski spor i isplate preostalih pravomoćnih presuda u iznosu od 43,7 milijuna eura.

U nastavku se daje i prikaz kretanja rashoda državnog proračuna u razdoblju 2021. - 2025. po izvorima financiranja. Naime, proračunske klasifikacije čine okvir kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primici te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja. Izvori financiranja sadrže prihode i primitke iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene. S obzirom na sve veću zastupljenost EU sredstava u ukupnim приходima, a time i proračunskim rashodima, ova klasifikacija postaje sve značajnija.

Rashodi državnog proračuna u 2023. po izvorima financiranja

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupni **rashodi za zaposlene** u 2023. godini planiraju se u iznosu od 3,8 milijardi eura (ne uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) i u odnosu na tekući plan 2022. godine bilježe rast od 360,5 milijuna eura.

Do povećanja je došlo ponajprije uslijed pune primjene Dodatka I. Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama i Dodatka I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike iz listopada 2022. godine (Narodne novine, br. 127/22) kojima je utvrđeno povećanje: osnovice za izračun plaće, iznos godišnje nagrade za božićne blagdane i regresa te iznosa dara u prigodi dana Sv. Nikole.

Ovi rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 287,4 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2022. godine i iznose ukupno 2,8 milijardi eura.

Rashodi za zaposlene financirani iz EU sredstava planiraju se na razini od 104,5 milijuna eura i bilježe rast od 16,3 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2022. godine obzirom da se dio plaća djelatnika koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova sufinancira iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu). Rashodi za zaposlene financirani iz ostalih izvora povećavaju se za 56,8 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2022. godine. Od toga se najveće povećanje odnosi na rashode za zaposlene u ustanovama u zdravstvu u državnom vlasništvu.

U 2024. i 2025. godini ovi rashodi planirani su na razini od 3,8 milijarde eura godišnje.

Ukupni **materijalni rashodi** u 2023. godini planiraju se u iznosu od 2,7 milijardi eura i u odnosu na tekući plan 2022. godine smanjuju se za 131,5 milijuna eura. Navedeno smanjenje rezultat je smanjenja ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za iznos od 182,5 milijuna eura budući da u 2023. godini više nije predviđeno plaćanje štete i troškova arbitražnog postupka po presudi INA-MOL. S druge strane materijalni rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora povećavaju se za 51,0 milijun eura i to većinom na ustanovama u zdravstvu u državnom vlasništvu (lijekovi, pomoćni i sanitetski materijal te ostalo).

U 2024. i 2025. godini ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 2,6 milijardi eura, odnosno 2,7 milijardi eura.

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga.

Ovi rashodi u 2023. godini planirani su na razini od 967,6 milijuna eura i u odnosu na tekući plan 2022. godine bilježe pad od 78,7 milijuna eura. Ovo smanjenje najvećim dijelom također je rezultat činjenice da se više ne predviđaju plaćanja troškova kamata arbitražnog postupka po presudi INA-MOL.

U 2024. financijski rashodi projicirani su u iznosu od 894,5 milijuna eura, a u 2025. godini na razini od 798,5 milijuna eura.

Rashodi za **subvencije** u 2023. godini planiraju se u iznosu od 1,5 milijardi eura te se u odnosu na tekući plan 2022. godine povećavaju za 274,9 milijuna eura. Subvencije financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 72,2 milijuna eura. Ovo povećanje rezultat je osiguranja dodatnih sredstava za mjeru iz jesenskog paketa Vlade za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena kojom se ograničava cijena električne i toplinske energije i plina u iznosu od 133,6 milijuna eura. Istovremeno smanjuju se izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom u iznosu od 33,2 milijuna eura zbog dovršetka provedbe mjera. Također smanjuju se i sredstva za izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 22,3 milijuna eura budući da će se ista u cijelosti provoditi iz Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda.

Preostalo povećanje ukupnih subvencija u iznosu od 202,7 milijuna eura odnosi se na subvencije financirane iz EU i ostalih izvora prvenstveno za subvencije iz operativnog programa Konkurentnost i kohezija u okviru Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (od čega se na Projekt „Potpora za EuBatIn VPZEI (Europsku inovaciju za baterije)“ odnosi 84,8 milijuna eura) i u okviru Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

Ovi rashodi u 2024. i 2025. godini projicirani su na razini od 1,3 milijarde eura, odnosno 1,2 milijarde eura.

Rashodi za **pomoći** državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2023. godini predviđeni su u iznosu od 6,2 milijarde eura. U odnosu na tekući plan 2022. ova kategorija rashoda bilježi rast od 542,9 milijuna eura.

Ovakva razina pomoći rezultat je:

- povećanja rashoda za projekte financirane iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 258,9 milijuna eura od čega najvećim dijelom za projekte vodnog gospodarstva i za potpore poduzetnicima za prijelaz na energetske učinkovito gospodarstvo što je jedna od mjera iz jesenskog paketa mjera Vlade Republike Hrvatske,
- povećanja rashoda u iznosu od 151,7 milijuna eura za projekte financirane u okviru operativnih programa Konkurentnost i kohezija i Učinkoviti ljudski potencijali,
- osiguranja sredstava za prehranu za učenike u osnovnim školama u ukupnom iznosu od 72,2 milijuna eura od čega se 40,7 milijuna eura financira iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka,
- povećanja rashoda za projekte sanacije štete nastale uslijed potresa u iznosu od 67,4 milijuna eura od čega se 59,5 milijuna eura financira iz sredstava Fonda solidarnosti Europske unije,
- povećanja odnosno smanjenja sredstava financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za:
  - povećanje plaća u osnovnom i srednjem školstvu u iznosu od 97,0 milijuna eura,
  - povećani transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 74,8 milijuna eura,
  - financiranje razlike između ugovorenih i alociranih EU sredstava u iznosu od 54,0 milijuna eura,
  - osiguranja sredstava u iznosu od 14,6 milijuna eura za sufinanciranje održivog tekućeg poslovanja dječjih vrtića u jedinicama lokalne uprave i samouprave koje imaju izrazito nizak fiskalni kapacitet kroz uspostavu minimalnog financijskog standarda, kojim će se osigurati da ove jedinice unatoč niskom fiskalnom kapacitetu mogu jamčiti rad dječjih vrtića,
  - smanjenje sredstava za sanaciju ustanova u zdravstvu u iznosu od 155,2 milijuna eura,

- smanjenje sredstava za završne isplate prekovremenih sati u sustavu zdravstva za koje su djelatnici pokrenuli sudski spor i isplate preostalih pravomoćnih presuda u iznosu od 43,7 milijuna eura.

U okviru ove kategorije rashoda planiraju se i sredstva za dobrovoljna spajanja jedinica lokalne samouprave kao i za pomoć fiskalnog izravnanja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koja ostaju na razini plana 2022. godine.

U 2024. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 5,9 milijardi eura što je posljedica završetka programskog razdoblja 2014. – 2020. te razdoblja korištenja sredstava Fonda solidarnosti Europske unije. U 2025. godini pomoći su projicirane na razini od 6,2 milijarde eura budući da se očekuje provedba projekata iz novog programskog razdoblja 2021. – 2027.

U 2024. i 2025. godini u okviru ove skupne rashoda predviđena su izdvajanja i za sportske građevine od nacionalnog interesa u iznosu od 13,8 milijuna eura godišnje.

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2023. najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 8,1 milijardu eura što čini povećanje od 503,4 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2022. godine. Ovo povećanje rezultat je porasta ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka.

Povećavaju se izdvajanja za mirovine za iznos od 512,7 milijuna eura uslijed stupanja na snagu 1. siječnja 2023. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 119/22) kojim je predviđeno povećanje obiteljske mirovine, omogućavanje korištenja dijela obiteljske mirovine uz osobnu prijevremenu starosnu, starosnu ili invalidsku mirovinu te povećanje najniže mirovine za ukupno 3%. Također, ovo povećanje rezultat je i očekivane indeksacije po općim i posebnim propisima i očekivanog rasta broja korisnika.

Nadalje povećavaju se izdvajanja za socijalne pomoći i naknade u iznosu od 25,6 milijuna eura uslijed cjelogodišnje primjene Zakona o socijalnoj skrbi kojim

je povećana osnovica i proširen krug korisnika za zajamčenu minimalnu naknadu, povećan iznos naknade za korisnike prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja, povećan iznos naknade roditeljima njegovateljima/njegovateljima za dijete s teškoćama u razvoju i osobu s invaliditetom i proširen krug osoba kojima se može priznati pravo na status njegovatelja, povećan iznos i proširen krug korisnika osobne invalidnine. Dodatno na ovo povećanje izdvajanja utjecala je i puna primjena Zakona o izmjenama i dopuna Zakona o udomiteljstvu i podredno podzakonskih propisa kojim je povećana osnovica za izračun naknade za rad udomitelja i opskrbnina.

Povećanje također uključuje i dodatna sredstva u iznosu od 40,4 milijuna eura za roditeljske potpore. Naime, izmjenama zakona o roditeljskim potporama koje su stupile na snagu 1. kolovoza 2022. uvedeno je novo pravo, očinski dopust za zaposlene i samozaposlene roditelje u trajanju od 10 radnih dana za jedno dijete odnosno 15 radnih dana u slučaju rođenja blizanaca, trojki ili istovremenog rođenja više djece, koje je plaćeno na razini pune plaće. Zakonom je povećan i najviši iznos naknade plaće koja se isplaćuje za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust za zaposlene i samozaposlene roditelje, za prvih šest mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj ili prvih osam mjeseci ako koriste oba roditelja sa 750,44 eura na 995,44 eura. Nadalje, povećana je naknada plaće tijekom korištenja prava na roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena sa 309,00 eura na 485,58 eura.

Isto tako, u okviru ove kategorije rashoda u odnosu na tekući plan 2022. rast bilježe i izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom u iznosu od 60,0 milijuna eura te izdvajanja za subvencioniranje stambenih kredita u iznosu od 13,4 milijuna eura.

U 2024. godini ovi rashodi bilježe daljnji rast i projicirani su na razini od 8,4 milijarde eura, dok se u 2025. očekuju na razini od 8,7 milijardi eura.

Ostali rashodi, koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade šteta, izvanredne rashode i kapitalne pomoći u 2023. godini planirani

su u iznosu od 1,6 milijardi eura, odnosno 246,0 milijuna eura više u odnosu na tekući plan 2022. godine.

Većina rasta u iznosu od 228,0 milijuna eura odnosi se na rashode financirane iz EU izvora i to zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 188,8 milijuna eura u okviru kojih su predviđena izdvajanja za izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanje kapaciteta LNG terminala (75,0 milijuna eura), kao i povećana izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom u iznosu od 47,1 milijun eura. Osim rasta rashoda financiranih iz EU izvora ukupnom povećanju doprinose i rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka također vezani uz sanaciju štete uzrokovane potresom u iznosu od 49,3 milijuna eura. Međutim, u okviru ovih izvora financiranja smanjuju se izdvajanja za jamstvenu pričuvu u iznosu od 57,2 milijuna eura sukladno podacima o protestiranim državnim jamstvima u prethodnim razdobljima i temeljem planova dospjeća u narednim razdobljima.

U 2024. i 2025. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 1,5 odnosno 1,4 milijarde eura.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2023. godini planirani su u iznosu od 1,9 milijardi eura i u odnosu na tekući plan 2022. godine bilježe porast u iznosu od 430,5 milijuna eura.

Ovaj porast najvećim dijelom rezultat je povećanih izdvajanja rashoda koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja u iznosu od 359,9 milijuna eura zbog provedbe projekata u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 207,6 milijuna eura, provedbe projekata u okviru operativnih programa Konkurentnost i kohezija i Učinkoviti ljudski potencijali u iznosu od 94,5 milijuna eura i izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom u iznosu od 56,7 milijuna eura.

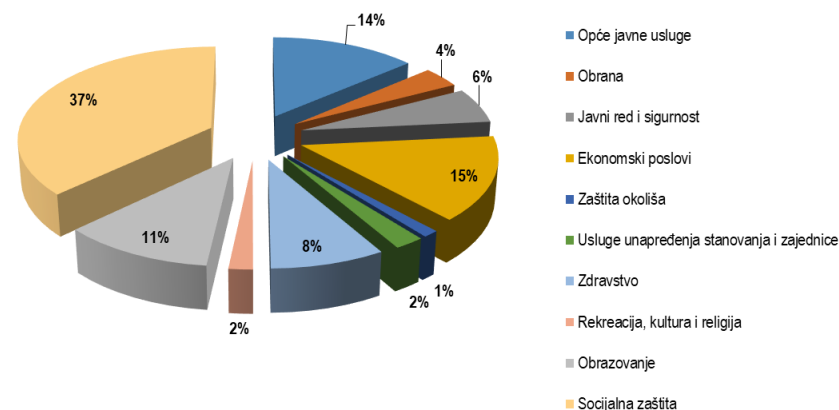
Ova kategorija rashoda koja se financira iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka bilježi rast u odnosu na tekući plan 2022. godine u iznosu

od 70,5 milijuna eura najvećim dijelom uslijed nabave borbenih vozila Bradley te njihovog dovođenja u ispravno stanje i isporuku Oružanim snagama u iznosu od 22,5 milijuna eura, uslijed osiguranja sredstava za financiranje razlike između ugovoreni i alociranih EU sredstava u iznosu od 22,0 milijuna eura i izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom u iznosu od 16,9 milijuna eura.

Unutar ove kategorije rashoda planirana su i značajna izdvajanja za dodatno jačanje obrambene sposobnosti i sigurnosti u iznosu od 287,3 milijuna eura.

U 2024. i 2025. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 1,4 milijarde eura, odnosno 1,1 milijardu eura.

Rashodi državnog proračuna u 2023. po funkcijskoj klasifikaciji

Izvor: Ministarstvo financija

UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 24,9 milijardi eura te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 26,7 milijardi eura, planirani manjak državnog proračuna za 2023. godinu iznosi 1,8 milijardi eura ili 2,6% bruto domaćeg proizvoda.

U 2024. godini manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 815 milijuna eura ili 1,1% BDP-a dok se u 2025. očekuje manjak od 172 milijuna eura ili 0,2% BDP-a.

Tablica 5: Ukupni manjak/višak državnog proračuna

(u mil. EUR)	2021.	Plan 2022.	Prijedlog proračuna za 2023.	Projekcija proračuna za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.
Prihodi (6+7)	20.448	22.803	24.859	24.821	25.753
Prihodi poslovanja (6)	20.358	22.617	24.769	24.725	25.662
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	89	185	91	96	91
Rashodi (3+4)	22.434	24.518	26.666	25.636	25.925
Rashodi poslovanja (3)	21.448	23.057	24.774	24.249	24.797
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	987	1.462	1.892	1.387	1.128
Ukupni manjak/višak	-1.986	-1.715	-1.807	-815	-172
% BDP-a	-3,4	-2,6	-2,6	-1,1	-0,2

Izvor: Ministarstvo financija

RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Manjak državnog proračuna za 2023. godinu u iznosu od 1,8 milijardi eura financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 6,1 milijardu eura, a ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 4,3 milijarde eura.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja u 2023. godini najznačajniji iznos od 4,2 milijarde eura odnosi se na primitke od izdanih vrijednosnih papira, od čega se 2,7 milijardi eura odnosi na tuzemne obveznice, a 1,5 milijardi eura na inozemne obveznice. Primici od zaduživanja inozemnim i domaćim kreditima i zajmovima planirani su u iznosu od 1,4 milijarde eura. Preostali iznos planiranih primitaka u računu financiranja državnog proračuna

odnosi se u najvećoj mjeri na primitke od povrata glavnica danih zajmova i depozita u iznosu od 441,2 milijuna eura.

U strukturi ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći iznos od 2,7 milijardi eura čine izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire koji se u cijelosti odnose na izdatke za otplatu glavnice za izdane obveznice. Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova iznose 1,0 milijardu eura, od čega se 897,7 milijuna eura odnosi na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora, 98,0 milijuna eura na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada, a 35,3 milijuna eura na izdatke za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru. Izdaci za dane zajmove i depozite planirani su u iznosu od 440,4 milijuna eura, a izdaci za dionice i udjele u glavnici 175,6 milijuna eura.

Ukupni manjak državnog proračuna u 2024. godini planira se u iznosu od 815,0 milijuna eura, a u 2025. godini u iznosu od 171,7 milijuna eura. Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u 2024. godini planiraju se u iznosu od 4,0 milijarde eura, a u 2025. u iznosu od 4,7 milijardi eura. Stoga se primici od financijske imovine i zaduživanja u 2024. godini planiraju u iznosu od 4,6 milijardi eura a u 2025. godini u iznosu od 4,8 milijardi eura.

Tablica 6: Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

(milijuni EUR)	Izvršenje 2021.	Plan 2022.	Indeks	Prijedlog proračuna za 2023.	Indeks	Projekcija proračuna za 2024.	Indeks	Projekcija proračuna za 2025.	Indeks
	EUR	EUR	3=21	EUR	5=42	EUR	7=64	EUR	9=86
	1	2		4		6		8	
PRIHODI POSLOVANJA	20.358	22.617	111,1	24.769	109,5	24.725	99,8	25.662	103,8
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	89	185	207,5	96	51,6	96	100,0	91	95,2
UKUPNI PRIHODI	20.448	22.803	111,5	24.864	109,0	24.821	99,8	25.753	103,8
RASHODI POSLOVANJA	21.448	23.057	107,5	24.774	107,4	24.249	97,9	24.797	102,3
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	987	1.462	148,2	1.892	129,5	1.387	73,3	1.128	81,4
UKUPNI RASHODI	22.434	24.518	109,3	26.666	108,8	25.636	96,1	25.925	101,1
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-1.986	-1.715		-1.807		-815		-172	
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	5.281	5.806	109,9	6.141	105,8	4.570	74,4	4.756	104,1
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	3.222	4.809	149,2	4.314	89,7	3.998	92,7	4.674	116,9
PRUJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	2.195	2.321	105,7	1.602	69,1	1.622	101	1.378	
PRUJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-2.267	-1.602	70,7	-1.622	101,2	-1.378	85	-1.289	
NETO FINANCIRANJE	1.986	1.715		1.807		815		172	

Izvor: Ministarstvo financija

PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE

U 2023. godini manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji projiciran je na razini od 1,7 milijardi eura ili 2,4% BDP-a. U 2024. isti se projicira u iznosu od 896 milijuna eura ili 1,2% BDP-a, a u 2025. godini u iznosu od 229 milijuna eura ili 0,3% BDP-a. Pritom je manjak državnog proračuna u 2023. planiran na razini od 2,6% BDP-a, u 2024. i 2025. na razini od 1,1% BDP-a odnosno 0,2% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u promatranom razdoblju bilježiti višak i to od 0,3% BDP-a u 2023., 0,1% BDP-a u 2024. i 0,2% BDP-a u 2025. godini. Manjak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2023. projiciran je u iznosu od 0,1% BDP-a, a u 2024. i 2025. u iznosu od 0,2% BDP-a.

Tablica 7: Opći proračun prema nacionalnoj metodologiji za razdoblje 2021.-2025.

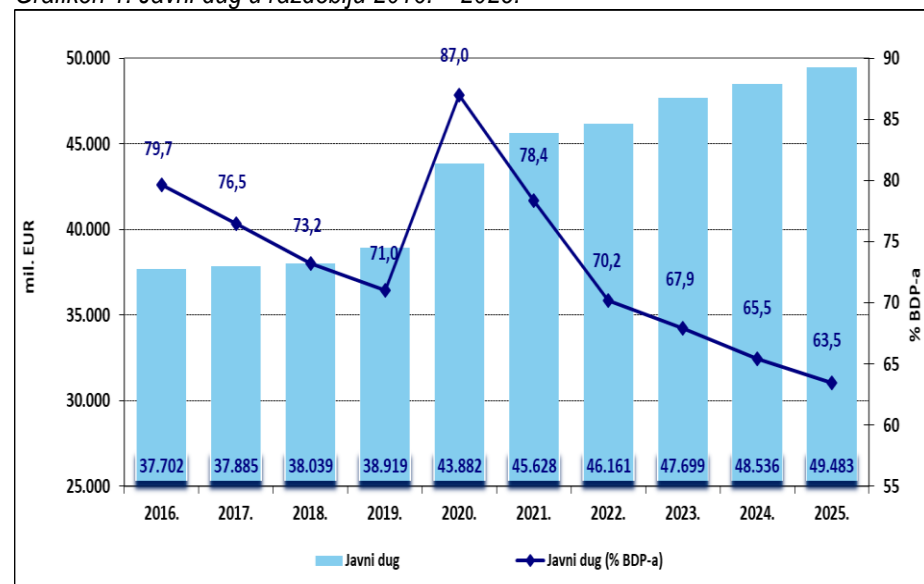
(u mil. EUR)	2021.	Plan 2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	20.448	22.803	24.859	24.821	25.753
% BDP-a	35,1	34,7	35,4	34,7	33,0
Ukupni rashodi	22.434	24.518	26.666	25.636	25.925
% BDP-a	38,5	37,3	38,0	34,6	33,2
Ukupni manjak/višak	-1.986	-1.715	-1.807	-815	-172
% BDP-a	-3,4	-2,6	-2,6	-1,1	-0,2
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	62	126	184	50	135
% BDP-a	0,1	0,2	0,3	0,1	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	-179	-72	-96	-132	-192
% BDP-a	-0,3	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2
OPĆI PRORAČUN					
Ukupni manjak/višak	-2.104	-1.661	-1.719	-896	-229
% BDP-a	-3,6	-2,5	-2,4	-1,2	-0,3

Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak opće države iznositi 2,3% BDP-a u 2023. godini. U 2024. isti je projiciran na razini od 1,7% BDP-a, a u 2025. godini očekuje se manjak proračuna opće države od 1,2% BDP-a.

U skladu s kretanjem salda proračuna opće države očekuje se smanjenje udjela javnog duga u BDP-u po prosječnoj stopi od 2,2 postotna boda u nadolazećem trogodišnjem razdoblju, odnosno s 67,9% BDP-a u 2023. na 65,5% BDP-a u 2024. te 63,4% BDP-a u 2025. godini.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2016. – 2025.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Udio javnog duga u BDP-u je u razdoblju između 2014. i 2019. godine smanjen za 12,7 postotnih bodova, no zbog nezapamćene krize uzrokovane pandemijom koronavirusa, koja je dovela do velikih potreba za zaduživanjem, javni dug je u 2020. narastao za visokih 15,9 postotnih bodova u odnosu na godinu ranije.

Snažan oporavak gospodarske aktivnosti u 2021. i 2022. godini ponovno dovodi do smanjenja javnog duga i to za ukupno 16,8 postotnih bodova, čime su fiskalni rizici osjetno smanjeni.

Unatoč tome, i nadalje je prisutna visoka razina javnog duga koja predstavlja izvor ranjivosti za hrvatsko gospodarstvo. Naime, s obzirom na visinu duga, povećanje referentnih tržišnih kamatnih stopa dovelo bi do viših troškova servisiranja duga, što bi potencijalno moglo stvoriti pritisak na financiranje ostalih potreba države. U scenariju porasta EURIBOR-a³ za 100 baznih bodova iznad osnovnog scenarija u čitavom razdoblju 2023. - 2025., udio javnog duga u BDP-u krajem projekcijskog razdoblja bio bi za 0,2 postotnih bodova veći nego u osnovnom scenariju.

Hrvatsko gospodarstvo suočava se i sa brojnim drugim fiskalnim rizicima. Mirovinski sustav RH suočava se s vrlo nepovoljnim demografskim trendovima koji se prvenstveno odnose na starenje stanovništva, odnosno smanjenje broja radno-aktivnog stanovništva, uz istodobno povećanje skupine stanovništva starijeg od 65 godina. Jačanje takvih trendova stvorio bi dodatni pritisak na sustav generacijske solidarnosti, a što bi moglo imati negativan učinak na održivost javnih financija u dugom roku. Osim toga, stanje nepodmirenih obveza u zdravstvenom sustavu predstavlja dodatni fiskalni rizik koji je potrebno adresirati provedbom strukturnih mjera usmjerenih ka financijskoj održivosti cjelokupnog zdravstvenog sustava. Iako se RH nalazi pri dnu po visini potencijalnih obveza u usporedbi s ostalim zemljama članicama EU, pri čemu je njihov udio u BDP-u u RH krajem 2021. iznosio 1,9% BDP-a, takve obveze i dalje predstavljaju rizik za javne financije.

---

³ Analiza osjetljivosti javnog duga na porast EURIBOR-a, kao i šok inozemne potražnje, izrađena je korištenjem strukturnog makroekonometrijskog modela hrvatskog gospodarstva razvijenog za

Ministarstvo financija u suradnji sa stručnjacima iz Svjetske banke u okviru EU projekta „Razvoj strukturnog makroekonomskog modela hrvatskog gospodarstva“.